

Ювілейне есе

До 70-річчя Костицького Михайла Васильовича

Знагоди ювілею щиро вітаємо відомого науковця і практика, професора кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ, доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента Національної академії педагогічних наук України, дійсного члена (академіка) Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України Михайла Васильовича Костицького.

Народився Михайло Васильович у сім'ї Василя і Софії Костицьких 11 листопада 1947 року в с. Заріччя Яремчанського району Станіславської області. З 1953 року навчався в Зарічанській восьмирічній школі, потім – у Делятинській середній школі.

Протягом 1966–1971 років М. В. Костицький навчався на юридичному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка, упродовж 1981–1982 років – у Московському державному університеті імені М. Ломоносова на психологічному відділенні факультету підвищення кваліфікації. 1978 року захистив кандидатську дисертацію «Інформаційне забезпечення профілактики злочинів (за матеріалами Української РСР)», 1990 року – докторську дисертацію «Використання спеціальних психологічних знань у радянському кримінальному процесі».

Науково-педагогічну діяльність розпочав 1973 року у Львівському державному університеті імені І. Франка асистентом кафедри кримінального права і процесу, згодом – старшим викладачем, доцентом. З 1991 року – професор кафедри теорії та історії держави і права. 1990 року його було призначено деканом юридичного факультету цього вишу.

1991 року Михайло Костицький ініціював створення факультету психології в Інституті перекваліфікації кадрів Львівського університету, а також відділення психології на щойно відкритому філософському факультеті. Був одним з організаторів відкриття на базі цього закладу першого в Україні спеціального правового факультету для отримання другої

(юридичної) освіти. 1991 року Михайло Васильович заснував кафедру психології на філософському факультеті, яку й очолив. Паралельно виконуючи обов'язки декана юридичного та спеціального правового факультетів, учений сприяв відновленню діяльності кафедри міжнародного права, яка припинила функціонування в 1950-х роках. Протягом 1995–1997 років працював проректором з наукової роботи Української академії внутрішніх справ.

Завдяки його багаторічній праці було започатковано новий і перспективний напрям сучасної науки – юридичну психологію як результат злиття таких фундаментальних наук, як психологія та юриспруденція. Окрім цього, він є засновником наукових шкіл із філософії права та юридичної психології в Україні. Дослідникові вдалося розробити теоретичні й методологічні засади філософії права як наукової галузі та навчальної дисципліни.

Науковий доробок автора становить понад 300 наукових праць у галузі права, філософії, психології, політології, методології науки. Він є засновником і головою першої та єдиної в Україні спеціалізованої вченої ради із філософії права та юридичної психології із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) юридичних, філософських і психологічних наук.

Михайло Васильович – неперевершений лектор, усебічно ерудований у різних наукових сферах, має стаж викладацької діяльності понад 45 років, працював у провідних освітніх закладах України та за її межами (Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Національна академія внутрішніх справ, Люблінський університет імені Марії Кюрі-Скłodовської, Краківський педагогічний університет імені Армії Крайової, Український вільний університет у м. Мюнхені).

За редакцією М. В. Костицького видано низку монографій, підручників, навчально-методичних комплексів, курсів лекцій, навчальних програм із філософії права та інших дисциплін. Він підготував 16 докторів і 26 кандидатів наук.

Ім'я М. В. Костицького як громадського й державного діяча зване в Україні та поза її межами.

1994 року його було обрано народним депутатом України II скликання. Протягом 1994–1996 років Михайло Васильович був членом Конституційної комісії Верховної Ради України. З 1996-го до 2005 року – суддя Конституційного Суду України, член групи «Державність», голова підкомісії з правової політики і законодавчих передбачень Комісії з питань правової та судово-правової політики, член Комісії з питань науки та народної освіти. Один із засновників Академії правових наук України (1993), член її першої Президії, Всеукраїнської асоціації філософії права та соціальної філософії (з 2005 року – віце-президент), Асоціації психологів України (протягом 1989–2005 років – перший віце-президент) і першого незалежного клубу українських адвокатів, членами якого стали працівники прокуратури, слідчі й судді. Член першої Президії Академії педагогічних наук України (1992). Протягом трьох каденцій виконував обов'язки експерта ВАК України. Засновник, співголова та член редколегій низки фахових журналів: «Філософські та методологічні проблеми права», «Проблеми філософії права», «Філософія права і загальна теорія права», «Юридична психологія», «Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ», «Вісник Конституційного Суду України» тощо.

За заслуги перед Україною, значний внесок у розвиток науки й освіти, організацію діяльності вищих навчальних закладів і факультетів, зокрема відомчих, а також підготовку кадрів М. В. Костицькому присвоєно звання генерал-лейтенанта внутрішньої служби, заслуженого юриста України. Його нагороджено орденом «За заслуги» II та III ступенів, орденом Короля Данила Галицького, Почесною грамотою Верховної Ради України, Дипломом Конституційного Суду України, відомчими нагородами МВС України та Державної служби виконання покарань, Внутрішніх військ України, церковними орденами, відзнаками громадських організацій, органів місцевого самоврядування, вітчизняних і зарубіжних вищих навчальних закладів.

Нині київська школа філософії права, запроваджена професором М. Костицьким, – один із найпотужніших наукових осередків, визнаних в Україні та за кордоном, основними

напрямами досліджень якого є правова онтологія, аксіологія, філософія прав людини, юридична логіка, методологія правознавства. Наукова діяльність у галузі філософії права, юридичної психології, публічна й освітянська активність Михайла Васильовича Костицького відіграли важливу роль у становленні незалежної філософсько-правової думки в Україні. Глибоке духовне та просвітницьке значення мають його курси лекцій із філософії права, філософії, соціальної та юридичної психології, прочитані в різних навчальних закладах нашої держави, та численні монографії, підручники, статті, інтерв'ю, опубліковані як в Україні, так і за кордоном.

***Науково-педагогічний склад
кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ***